

Παράλληλα μαθαίνουν ότι είναι απαραίτητο να υπακούουν στους μεγαλύτερους τους που λόγο πείρας γνωρίζουν περισσότερα για τη ζωή. Μαθαίνουν, επίσης, ότι η συλλογική προσπάθεια έχει καλύτερα αποτελέσματα, όπως του Πέτρου που έπιασε το λύκο μαζί με το πουλάκι. Μαθαίνουν να αγαπούν και να σέβονται τα ζώα και οποιαδήποτε πηγή ζωής πάνω στη γη (γι αυτό και στο παραμύθι ο λύκος δεν σκοτώνεται αλλά μεταφέρεται στον ζωολογικό κήπο). Είναι πολύ σημαντικό να μάθουν να φροντίζουν τον εαυτό τους και να αντιμετωπίζουν τις καταστάσεις που τους συμβαίνουν ψύχραιμα και χωρίς φόβο.

Πορεία διδασκαλίας: Πρώτα παρουσιάζουμε τους χαρακτήρες της ιστορίας με τα ιδιαίτερα μουσικά τους μοτίβα και εικόνες των οργάνων που την εκτελούν. Έπειτα έχουμε ακρόαση όλου του έργου, πιθανή παρουσίαση των εικόνων των οργάνων όταν παρουσιάζονται οι διάφοροι χαρακτήρες. Μετά δραματοποιούμε την ιστορία: τα παιδιά κινούνται σύμφωνα με την αφήγηση και τα μουσικά μοτίβα. Στην αρχή όλα τα παιδιά μιμούνται τον κάθε χαρακτήρα. Σε ένα επόμενο στάδιο είναι δυνατόν να γίνει επιλογή χαρακτήρων και να έχουμε μια τελική δραματική παρουσίαση του έργου με τους χαρακτήρες και τις διάφορες σκηνές που παρουσιάζονται στην πλοκή του.

Δραστηριότητες:

- Ακούμε ή βλέπουμε το παραμύθι,
- Μαθαίνουμε για τα ζώα και τα μουσικά όργανα της ορχήστρας
- Ζωγραφίζουμε τα ζώα και τα όργανα της ορχήστρας
- Φτιάχνουμε μάσκες ζώων
- Μίμηση των ζώων (κίνηση, ήχος)
- Ενεργητική ακρόαση: ακούμε τα μουσικά όργανα και τα αναγνωρίζουμε
- Δραματοποιούμε εικόνες από το παραμύθι

Άραμ Ίλιτς Χατσατουριάν

Σοβιετικός συνθέτης Αρμένικης καταγωγής, διευθυντής ορχήστρας, παιδαγωγός, μουσικός της Σοβιετικής Ένωσης. Γεννήθηκε στην Τιφλίδα της Γεωργίας το 1903 και πέθανε στη Μόσχα το 1978. Στην εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ο Χατσατουριάν συνέθεσε τη 2η Συμφωνία (1943), μια ηρωική, τραγική εποποιία που εξέφρασε την ιδέα του απελευθερωτικού αγώνα του λαού. Μερικά από τα πιο γνωστά του έργα είναι το μπαλέτο *Γκαγιανέ* (Gayane, 1942) που περιλαμβάνει

τον πολύ γνωστό *Χορό των σπαθιών*, το *Βαλς για κοντσέρτο* (1955) και το μπαλέτο *Σπάρτακος* (1956).

Εγκαταστάθηκε στη Μόσχα από το 1920, όπου και μαθήτευσε σε διάφορους μουσικοδιδάσκαλους. Διετέλεσε αντιπρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής της ένωσης των Σοβιετικών συνθετών από το 1939 μέχρι το 1948. Από το 1951 άρχισε να διδάσκει στο Ωδείο της Μόσχας και να ασχολείται με τη διεύθυνση ορχήστρας. Συμπεριλαμβάνεται στους σημαντικότερους συνθέτες της Σοβιετικής Ένωσης.

Όσον αφορά το ύφος της μουσικής του, έχει έντονο ανατολίτικο χρώμα, πράγμα που οφείλεται στην επιρροή του από την αρμένικη παράδοση, την οποία μελέτησε πολύ προσεκτικά. Επίσης, επηρεάστηκε και από τις νέες τάσεις που είχαν αρχίσει να εμφανίζονται στην υπόλοιπη Ευρώπη, καταφέροντας να τις αξιοποιήσει σε συνδυασμό με την αρμένικη παράδοση.

Το 1948 κατηγορήθηκε μαζί με τον Σοστακόβιτς και τον Προκόφιεφ για αστικοποίηση της μουσικής τους από την ΚΕ του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ρωσίας. Παραδέχτηκε την ενοχή του. Όμως, μετά το θάνατο του Στάλιν καυτηρίασε δημόσια την κατηγορία που του απέδωσαν. Το 1954 ονομάστηκε "Καλλιτέχνης του Λαού της Σοβιετικής Ένωσης" και πέντε χρόνια μετά έλαβε και το 2ο βραβείο Λένιν.

Το μπαλέτο *Γκαγιανέ* σε τέσσερις πράξεις, σε λιμπρέτο Konstantin Derzhavin και χορογραφία της Nina Aleksandronna Anisimova, ξαναπαρουσιάστηκε το 1952 και 1957 με νέα πλοκή. Η αρχική πλοκή του έργου είχε να κάνει με μια Αρμένισσα, τη Γκαγιανέ, της οποίας οι πατριωτικές πεποιθήσεις αντιπαρατίθενται με τα προσωπικά συναισθήματα. Τα νεότερα χρόνια, όταν η ιστορία άλλαξε, το κέντρο βάρους της δίνει περισσότερο βάση στον εθνικιστικό ζήλο παρά στο ερωτικό στοιχείο.

Υπόθεση: Πρόκειται για μια ιστορία η οποία αντανάκλα το πατριωτικό συναίσθημα στη Σοβιετική Ένωση στα 1940, καθώς ο σοβιετικός λαός απέκρουε τη ναζιστική εισβολή. Ο κεντρικός χαρακτήρας είναι μια νεαρή γυναίκα με το όνομα Gayane, η οποία εργάζεται σε ένα κολχόζ (συνεταιριστικό αγρόκτημα στην πρώην σοβιετική Ένωση) σε ορεινή περιοχή κοντά στα εθνικά σύνορα, και η προσωπική της ζωή.

Ο Χορός των Σπαθιών (sabre dance) δεν είναι μουσικό παραμύθι αλλά είναι κομμάτι από το *Γκαγιανέ*, το μπαλέτο του Χατσατουριάν. Βρίσκεται στην τελευταία πράξη του έργου και είναι το πιο γνωστό κομμάτι από το μπαλέτο. Αναπαριστά έναν πολεμικό χορό κατά τον οποίο οι χορευτές δείχνουν τις ικανότητές τους παίζοντας με

σπαθιά. Η μουσική του βασίζεται σε ένα *ostinato*⁶ και σε δημοφιλείς μελωδίες ενώ στο μέσο του κομματιού προστίθεται ένα αρμενικό δημοτικό τραγούδι.

Διδακτική αξία: το μουσικό παραμύθι *Gayane* διδάσκει την αγάπη, την φιλία, την κατανόηση, τη συνεργασία και την αρμονική συνύπαρξη μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών εθνικοτήτων. Επίσης ότι η προδοσία και η παρανομία τιμωρούνται. Ο *χορός των σπαθιών* είναι ένα γρήγορο απόσπασμα στο τέλος του παραμυθιού με έντονες εναλλαγές, γεγονός που βοηθά τα παιδιά να εκφραστούν με παραστατικό τρόπο πραγματοποιώντας μια σειρά από χορευτικές και ρυθμικές κινήσεις στις όποιες συμμετέχει όλο το σώμα. Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας αυτής μαθαίνουν να συνεργάζονται παρέχοντας βοήθεια και στήριγμα το ένα στο άλλο. Μέσα από τις μουσικοκινητικές δραστηριότητες και την έντονη κινητικότητα ανακαλύπτουν την συνεργασία την επικοινωνία, την αμοιβαία κατανόηση, λειτουργούν ενωμένα και αντιλαμβάνονται ότι με αυτό τον τρόπο μπορούν να επιτύχουν το σκοπό τους.

Δραστηριότητες:

- Μουσικοκινητικές δραστηριότητες με μπάλες και στεφάνια
- Διδασκαλία μουσικών εννοιών όπως οι δυναμικές (δυνατά-σιγά)
- Ζωγραφική
- Κατασκευή σπαθιών με μπαλόνια ή φελιζόλ

⁶ Μουσικό/ρυθμικό επαναλαμβανόμενο μοτίβο.